

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ**

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Strahinjica Bana 76, 11000 Belgrade

Τηλ.: +381 11 322-23-38, +381 11 323-15-77

Fax: +381 11 324-92-15

[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

***Δελτίο οικονομικών - επιχειρηματικών εξελίξεων
Ιανουάριος 2019***

• **Η ΕΤΑΑ επένδυσε 395 εκατ. Ευρώ σε 18 έργα στη Σερβία το 2018**

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) ανακοίνωσε ότι επένδυσε 395 εκατ. Ευρώ σε 18 νέα έργα στη Σερβία το 2018.

Οι συνολικές επενδύσεις της τράπεζας στη Σερβία από το 2001 μέχρι σήμερα υπερβαίνουν τα πέντε δισεκατομμύρια ευρώ. Η ΕΤΑΑ με στόχο την τόνωση του ιδιωτικού τομέα έχει κατευθύνει κεφάλαια αξίας περίπου 200 εκατομμυρίων ευρώ σε πιστώσεις, στη χρηματοδότηση του εμπορίου καθώς και σε εγγυήσεις σε τοπικές εμπορικές τράπεζες, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για δανεισμό τοπικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στη Σερβία θα έχουν έτσι ευκολότερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η οποία θα τις βοηθήσει να γίνουν πιο ανταγωνιστικές.

Ειδικότερα κατά το 2018, η ΕΤΑΑ διοχέτευσε σημαντικά ποσά ιδίων κεφαλαίων στη χρηματοδότηση του εκσυγχρονισμού του αεροδρομίου Nikola Tesla στο Βελιγράδι, το πρώτο μεγάλο έργο που είναι σχέδιο σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η τράπεζα συνέχισε την υποστήριξή της για την κατασκευή νέας σιδηροδρομικής αποθήκης στο Zemun μέσω δανείου αξίας 22 εκατ. Ευρώ. Επίσης, με στόχο την υποστήριξη της ανάπτυξης των σερβικών επιχειρήσεων, η τράπεζα χρηματοδότησε την εγχώρια εταιρεία επίπλων Forma Ideale με 10 εκατ. Ευρώ και την γεωργική εταιρεία MK Group με 25 εκατ. Ευρώ το 2018.

Συμπερασματικά η στρατηγική της τράπεζας για την περίοδο 2018-23 ακολουθεί τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- Την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της χρηστής διακυβέρνησης μέσω της ενίσχυσης των ιδιωτικών επιχειρήσεων, της μεταρρύθμισης των κρατικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας.
- Τη βελτίωση του δικτύου μεταφορών, την υποστήριξη της περιφερειακής οικονομικής σύνδεσης και την προώθηση των ενεργειακών διασυνδέσεων.

- Τη στήριξη της «πράσινης» οικονομία μέσω επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς και στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών σε όλους τους κλάδους.

• **Τα συναλλαγματικά αποθέματα της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) ανήλθαν σε 11,2 δισ. Ευρώ στο τέλος Δεκεμβρίου 2018.**

Βάσει προκαταρκτικών στοιχείων, τα συναλλαγματικά αποθέματα της NBS ανήλθαν σε 11,2 δισ. Ευρώ στο τέλος Δεκεμβρίου 2018, καλύπτοντας το 168% της προσφοράς χρήματος (M1) και περισσότερους από πέντε μήνες εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών της χώρας (σχεδόν διπλάσιο από το επίπεδο που προβλέπεται από το πρότυπο για το ικανοποιητικό επίπεδο κάλυψης των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών από τα συναλλαγματικά αποθέματα). Τα καθαρά συναλλαγματικά αποθέματα ανήλθαν σε 8.854 εκατ. Ευρώ, που είναι το υψηλότερο επίπεδο από το έτος 2000.

• ***Η Terna S.A, θυγατρική του ελληνικού ομίλου ΓΕΚ Τέρνα, υπέγραψε συμφωνία με την Vinci Airports, την παραχωρησιούχο εταιρεία στο αεροδρόμιο Nikola Tesla του Βελιγραδίου, για την ανακατασκευή και επέκταση του αεροδρομίου.***

Όπως ανακοίνωσε η κοινοπραξία Vinci (51%) - Terna (49%), η υλοποίηση του έργου περιλαμβάνει μια σειρά ανακατασκευών των υποδομών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και αναβάθμιση της χωρητικότητας και των συνθηκών λειτουργίας του αεροδρομίου, επιτρέποντας στις αεροπορικές εταιρείες να προσφέρουν νέες διαδρομές ώστε να αυξηθεί η κυκλοφορία επιβατών και εμπορευμάτων. Στις 22 Μαρτίου 2018 υπεγράφη η σύμβαση παραχώρησης με τη Vinci Airports, θυγατρική της Vinci Concessions, για τη χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση, επέκταση και αναβάθμιση του αεροδρομίου. Το Δεκέμβριο του 2018 οριστικοποιήθηκε η εφαρμογή των όρων της 25ετους σύμβασης για την παραχώρηση του αεροδρομίου Nikola Tesla. Η εταιρεία έχει συγκεντρώσει κεφάλαια ύψους 420 εκατ. ευρώ από την IFC, την EBRD, την Agence Française de Développement (μέσω της θυγατρικής της Proparco) και την DEG (KfW

Group), καθώς και από τις εμπορικές τράπεζες UniCredit, Intesa, Erste, Société Générale, Kommunalkredit και CIC.

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 262 εκατ. Ευρώ και η περίοδος κατασκευής είναι πέντε έτη. Συγκεκριμένα, τα έργα περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων επιβατικών τερματικών συνολικής επιφάνειας 42.000 m² και την ανακαίνιση των υφιστάμενων τερματικών σταθμών συνολικής επιφάνειας 15.000 m². Το έργο περιλαμβάνει επίσης την κατασκευή ενός νέου διαδρόμου 3.500 μ., την ανακαίνιση και την αναβάθμιση του υφιστάμενου διάδρομου 3.400 μ., την κατασκευή εννέα τροχοδρόμων και την επέκταση της υπάρχουσας ποδιάς με συνολική επιφάνεια 55.000 m², m². Άλλες εργασίες περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, την κατασκευή υποδομών για πεζοδρόμια, εγκαταστάσεων για τη διαχείριση αναχωρήσεων / αφίξεων, την κατασκευή οδικών έργων 3.500 μέτρων για την κίνηση των οχημάτων, το σύστημα αποστράγγισης ομβρίων υδάτων, τη σήμανση και τη στατική σήμανση, φωτισμό και σύστημα κάμερας CCTV. Το έργο περιλαμβάνει επίσης την κατασκευή βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων και άλλων έργων υποδομής, όπως μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και στερεών αποβλήτων, μονάδας θέρμανσης, μετεωρολογικού σταθμού και μονάδας ηλιακών συλλεκτών, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το δελτίο Τύπου της Terna.

- **Η Σερβία θα λάβει επιχορήγηση 40 εκατ. Ευρώ για αυτοκινητόδρομο προς την Πρίστινα.** Όπως ανακοίνωσε το Υπουργείο Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, το επενδυτικό πλαίσιο για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF) ενέκρινε επιχορήγηση ύψους 44,4 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση έργων μεταφοράς στη Σερβία. Το μεγαλύτερο μέρος αφορά σε επιχορήγηση για την κατασκευή του πρώτου τμήματος της εθνικής οδού Nis-Merdare-Pristina, από το Nis στο Plocnik, για το οποίο έχουν ήδη διατεθεί 40,6 εκατ. ευρώ. Η συνολική αξία της κατασκευής του τμήματος 33 km Nis-Plocnik ανέρχεται σε 212 εκατ. Ευρώ και, πέραν της επιχορήγησης του WBIF, το έργο θα χρησιμοποιήσει δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανασυγκρότηση και την

Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ). Εκτός από την επιχορήγηση για τον αυτοκινητόδρομο Nis-Plocnik, άλλα 3,8 εκατομμύρια ευρώ έχουν διατεθεί, στο πλαίσιο του WBIF, για την προετοιμασία του τεχνικού φακέλου για τα έργα στα ύδατα και τις σιδηροδρομικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης του σιδηροδρόμου Βελιγραδίου-Ζάγκρεμπ. Επιπλέον, 800.000 ευρώ θα επενδυθούν στην προετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας και του προκαταρκτικού σχεδιασμού για την κατασκευή του λιμένα του Βελιγραδίου στον ευρωπαϊκό διάδρομο Ρήνος-Δούναβης.

- **Οι πρώτες παραδόσεις ρωσικού αερίου από τον αγωγό TurkStream στη Σερβία μπορούν να αναμένονται το 2020**, εάν τα έργα ολοκληρωθούν εγκαίρως, σύμφωνα με τον υπουργό Μεταλλείων και Ενέργειας της Σερβίας Αλεξάνταρ Άντιτς. Ο ρωσικός ενεργειακός γίγαντας Gazprom θα ξεκινήσει την κατασκευή των απαραίτητων υποδομών για το σερβικό τμήμα του Turkish stream, όπως ανακοινώθηκε από τον επικεφαλής της εταιρείας Alexey Miller ο οποίος συμμετείχε στη ρωσική αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν, ο οποίος επισκέφθηκε το Βελιγράδι. Ο Βλάντιμιρ Πούτιν έχει ήδη δηλώσει ότι η χώρα του είναι πρόθυμη να επενδύσει ένα δισεκατομμύριο 400 εκατομμύρια δολάρια για την ανάπτυξη υποδομών στη Σερβία για το σερβικό τμήμα του Turkish stream. Ο προϊστάμενος της Gazprom, Alexey Miller, ανακοίνωσε ότι τμήμα του σερβικού τμήματος του αγωγού θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Το μήκος του θα είναι 403 χιλιόμετρα και ο αγωγός φυσικού αερίου θα περάσει από τα σερβο-βουλγαρικά σύνορα σε αυτά μεταξύ Σερβίας και Ουγγαρίας. Σημειώνουμε ότι κατά την επίσκεψη που πραγματοποίησε ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν στη Σερβία, η Μόσχα και το Βελιγράδι υπέγραψαν μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τη διεύρυνση της υπόγειας υποδομής φυσικού αερίου στη βόρεια Σερβία. Ο υπουργός Ενέργειας της Ρωσίας, Αλεξάντερ Νόβακ, δήλωσε στο πρακτορείο ειδήσεων Tass ότι η τρέχουσα ποσότητα φυσικού αερίου που λαμβάνει η Σερβία ανέρχεται σε 350 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως, ενώ η νέα δυναμικότητα θα αυξηθεί έως τα 750 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Πούτιν, η Ρωσία και η Σερβία υπέγραψαν πάνω από 20 εμπορικές συμφωνίες, μεταξύ

των οποίων ένα σιδηροδρομικό συμβόλαιο αξίας 230 εκατομμυρίων ευρώ και συμφωνία για συνεργασία στους τομείς της ψηφιοποίησης και της καινοτομίας.

- **Η ανακατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής από το Βελιγράδι στα ουγγρικά σύνορα θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2023.** Οι εργασίες στο σιδηροδρομικό τμήμα από το Stara Pazova στο Novi Sad θα ολοκληρωθούν πριν από το 2021. Η συμφωνία ύψους 230 εκατ. Ευρώ που υπέγραψαν η Σερβία και η Ρωσία συνεπάγεται τον εκσυγχρονισμό των Σερβικών σιδηροδρόμων και μέρος των δανείων προορίζεται για την ανακατασκευή του σιδηροδρόμου του Βελιγραδίου. Οι Σερβικοί Σιδηρόδρομοι θα λάβουν δάνειο ύψους 13 εκατομμυρίων δολαρίων από την Παγκόσμια Τράπεζα για 60 οδικές διαβάσεις ενώ θα ζητηθούν άλλα 5 εκατομμύρια ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.
- **Κατά την επίσκεψη του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας Βλαντιμίρ Πούτιν στο Βελιγράδι, υπεγράφησαν περισσότερες από είκοσι συμφωνίες, μνημόνια, συμβάσεις και πρωτόκολλα για τη μελλοντική συνεργασία.** Μεταξύ των σημαντικότερων συμφωνιών είναι εκείνη που σχετίζεται με τη χρήση της ατομικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς, το μνημόνιο συμφωνίας για τη συνεργασία Ρωσίας και Σερβίας στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών και το μνημόνιο για την ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, σύμβαση ύψους 230 εκατ. Ευρώ υπογράφηκε από τον γενικό διευθυντή του «RZD International» Σεργκέι Παβλόφ και τον γενικό διευθυντή των Σερβικών Σιδηροδρόμων κ. Ζέβτιτς, παρουσία της αντιπροέδρου και υπουργού Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών κα Ζόρανα Μιχαΐλοβιτς. Η σύμβαση αφορά τον σχεδιασμό και την εκτέλεση έργων της σιδηροδρομικής υποδομής της Σερβίας και την κατασκευή ενός ενιαίου κέντρου για τη διαχείριση της κυκλοφορίας των τρένων στη Σερβία μεταξύ των εταιρειών "Railway Infrastructure Serbia" και "RZD International". Μνημόνιο συνεργασίας υπογράφηκε επίσης από τον Υπουργό Οικονομίας της Σερβίας Γκόραν Κνεβέβιτς και από τον Υπουργό Βιομηχανίας και Εμπορίου της Ρωσίας Ντένις Μαντούροφ για τη βιομηχανική συνεργασία. Επιπρόσθετα υπογράφηκαν σημαντικές συμφωνίες με την πετρελαϊκή βιομηχανία "NIS" καθώς και μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της "Gazprom Export" και της

"Srbijagas" για την ανάπτυξη του έργου επέκτασης της δυναμικότητας του υπόγειου σταθμού αποθήκευσης φυσικού αερίου Banatski Dvor. Τέλος κλείστηκαν συμφωνίες που αφορούν στο τομέα της οικονομίας του φυσικού αερίου, στην ανάπτυξη της υποδομής παραγωγής και διανομής αγωγών υγροποιημένου φυσικού αερίου, στη συνεργασία Σερβίας-Ρωσίας στον τομέα της ανάπτυξης της καινοτομίας και στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

- **Οι εξαγωγές των 15 μεγαλύτερων εξαγωγέων από τη Σερβία ξεπέρασαν τα 4 δισεκατομμύρια ευρώ** - Η αξία των εξαγωγών των 15 μεγαλύτερων σερβικών εξαγωγέων κατά τους πρώτους έντεκα μήνες του 2018 ανήλθε σε 4,1 δισ. Ευρώ. Όπως αναφέρει το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας, οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς εξακολουθούν να είναι η Fiat Chrysler Automobiles (FCA) στο Kragujevac, με εξαγωγές αξίας 699,7 εκατομμυρίων ευρώ και ο όμιλος HBIS, στον οποίο ανήκει τα χαλυβουργεία Smederevo, με εξαγωγές αξίας 695,3 εκατομμυρίων ευρώ. Η Naftna Industrija Srbije είναι η τρίτη με 436,5 εκατ. Ευρώ, ακολουθούμενη από τα Tigar Tires Pirot (365,8 εκατ. Ευρώ), Robert Bosch Belgrade (227 εκατ. Ευρώ) και την Petrohemija Pancevo (199,8 εκατ. Ευρώ). Η έβδομη θέση ανήκει στο Tetrapak Belgrade με 191,1 εκατ. Ευρώ, ακολουθούμενη από τη Grundfos Indjija (187,5 εκατ. Ευρώ), Yura Raca (167 εκατ. Ευρώ) και RTB Bor (165,7 εκατ. Ευρώ). Οι υπόλοιποι κορυφαίοι εξαγωγείς είναι η Hemofarm Vrsac (161,5 εκατομμύρια ευρώ), η Leoni Prokuplje (155,2 εκατομμύρια ευρώ), η Henkel (152,3 εκατομμύρια ευρώ), η Gorenje (139,7 εκατομμύρια ευρώ) και η Victoria Group (119,8 εκατομμύρια ευρώ).
- **Όλες οι νομικές οντότητες της Σερβίας υποχρεούνται να καταχωρίσουν τους πραγματικούς δικαιούχους το αργότερο μέχρι 31 Ιανουαρίου 2019.** Αυτό δεν ισχύει για τις δημόσιες ανώνυμες εταιρείες (αλλά ισχύει για τις ξένες δημόσιες εταιρείες), τα πολιτικά κόμματα, τα συνδικάτα, τις αθλητικές οργανώσεις και ενώσεις, τις εκκλησίες, τα θρησκευτικά ιδρύματα και κρατικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τα νομικά πρόσωπα που βρίσκονται σε διαδικασία πτώχευσης ή αναγκαστικής εκκαθάρισης, ωστόσο ισχύει για τα νομικά πρόσωπα που βρίσκονται στη διαδικασία εκκαθάρισης. Μετά 31 Ιανουαρίου 2019, τα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να καταχωρούν τον πραγματικό δικαιούχο μετά από κάθε αλλαγή στη δομή ιδιοκτησίας της

νομικής οντότητας που μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή του πραγματικού δικαιούχου, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει ο νόμος. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ποιος θεωρείται δικαιούχος, ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να επισκεφθεί τη σελίδα <https://tsg.rs/en/newsletter/news-in-serbian-legislation-central-register-of-beneficial-owners/> Η καταχώριση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός 15 ημερών από την ημέρα της αλλαγής. Ταυτόχρονα, οι εταιρείες υποχρεούνται να τηρούν έντυπη τεκμηρίωση σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο. Η τεκμηρίωση αυτή πρέπει να φυλάσσεται στην έδρα της νομικής οντότητας στη Σερβία για περίοδο 10 ετών από την ημερομηνία καταχώρισης των δεδομένων και μπορεί να λάβει τη μορφή της δήλωσης θεμελιώδους ιδιοκτησίας των ιδρυτών, όπως προβλέπεται από το Υπουργείο Οικονομίας. Ένα φυσικό πρόσωπο που είναι εγγεγραμμένο ως πραγματικός δικαιούχος, μπορεί να κινηθεί δικαστικά εάν δεν θεωρεί ότι είναι πραγματικός δικαιούχος. Η απόφαση του Δικαστηρίου επί του θέματος αυτού αποτελεί νομική βάση για τη διαγραφή αυτών των δεδομένων όταν το δικαστήριο διαπιστώνει ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν είναι ο πραγματικός δικαιούχος. Η εισαγωγή ανακριβών στοιχείων θεωρείται ποινικό αδίκημα το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις μήνες έως πέντε έτη. Ο νόμος παραμένει σιωπηρός όσον αφορά τις αλλοδαπές εταιρείες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.

• **Το κράτος επενδύει 256 εκατ. RSD στο αεροδρόμιο της Nis**

Ο Ζόραν Ίλιτς, σύμβουλος της Υπουργού Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, δήλωσε ότι ο αερολιμένας Nis Great έχει στρατηγική σημασία και ότι 256 εκατομμύρια RSD έχουν επενδυθεί σε αυτό μετά την εξαγορά του από το κράτος, ενώ πρόσθετο ποσό ύψους 110 εκατομμυρίων RSD είχε εξασφαλισθεί και θα καταβληθεί στο λογαριασμό του αερολιμένα Nis ενώ άλλα 76 εκατομμύρια RSD έχουν διασφαλισθεί για το 2019. Ο Ζόραν Ίλιτς είπε ότι το καθήκον του κράτους μετά την εξαγορά, ήταν να εξασφαλίσει συνεχή και ασφαλή διαχείριση των αεροσκαφών και των επιβατών. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι επενδύσεις στο αεροδρόμιο του Nis αποτελούν μέρος των επενδύσεων σε υποδομές που πραγματοποιεί το κράτος στη Nis.

Στο πλαίσιο του νέου κύκλου επενδύσεων σε υποδομές αξίας περίπου 5 εκατ. Ευρώ, μεγάλα έργα θα υλοποιηθούν στο Nis, πρωτίστως στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές. Έχουν εξασφαλισθεί 268 εκατ. Ευρώ για το έργο ανασυγκρότησης, εκσυγχρονισμού και ηλεκτροκίνησης του σιδηροδρόμου Nis-Dimitrograd, το οποίο περιλαμβάνει την κατασκευή του σιδηροδρομικού σταθμού παράκαμψης γύρω από τη Nis.